

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah.
Velja za celo leto..... \$6.00
Za pol leta..... \$3.00
Za New York celo leto.... \$7.00
Za inozemstvo celo leto... \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 178. — ŠTEV. 178.

NEW YORK, MONDAY, AUGUST 1, 1921. — PONDELJEK, 1. AVGUSTA, 1921.

VOLUME XXIX. — LETNIK XXIX.

KDAJ BO URAVNANO IRSKO VPRAŠANJE?

V NAJNOVEJŠIH POROČILIH SE GLASI, DA SE JE UVELJAVILO TEMELJ ZA URAVNAVO IRSKEGA VPRAŠANJA. — IRSKI PARLAMENT SE BO SESTAL V ČETRTEK.

London, Anglija, 31. julija — Poročevalec newyorškega "Herald" je bil včeraj zvečer informiran, da se je doseglo popolen temelj za uravnavo irskega vprašanja. Izvedelo se je poleg tega, da je bil celi program ministrskega predsednika Lloyd George-a z ozirom na sestanek najvišjega zaveznika sveta tekom bodočega tedna v gotovi meri kompliciran vsled novic, ki so prišle iz Dublina.

V gotovih krogih se je domnevalo, da bo to pomenjalo razdor ali razkol v pogajanjih, a poročevalec je na temelju najnovejših in najboljših informacij izvedel, da je položaj ravno nasproten in da je pričakovati senzacijomnih razvojev tako z Downing Streeta kot iz Mansion House v Dublinu in sicer v poteku naslednjih štiri in dvajsetih ur.

Znano je, da se je posvetoval Eamon de Valera, takozvani predsednik irske republike, z vsemi zastopniki irskega javnega mnenja in da so bile zvezne med njim in angleškim ministrskim, predsednikom nepretrgane klub vsem nasprotnim poročilom.

London, Anglija, 31. julija. — Edward Shortt, tajnik za notranje zadeve, se je izrazil na zelo upapelen način glede miru na Irskem in sicer v nekemu pismu, katero je pisal glavarjem New Castle Coalition liberalno zvezo. V svojem sporočilu je rekel, da je položaj bolj upapelen kot je bil že dolgo časa in da je v kratkem pričakovati rešitve mukopolnega irskega vprašanja.

V nekem sporočilu iz Dublina na Westminster Gazette se glasi, da se bo sestalirski republikanski parlament prihodnji četrtek. Domneva se, da bodo vsi člani tega irskega parlamenta, ki se nahajajo sedaj v Ječi, oproščeni, da bodo v stanu vdeležiti se tega zasedanja parlamenta, na kogar seji se bo razpravljal v glavnem o predlogih, katere je stavil angleški ministrski predsednik Lloyd George.

Eamon de Valera, republikanski irski voditelj, je preživel danes večino svojega časa v Mansion Hous.

NA STOTINE PRIJETIH V NEW JERSEY.

bodo zaslišani naslednjo sredo. Camden, N. J., 29. julija. — Več kot 400 arretacij in med aretnimi se je nahajalo petdeset žganja, se je izvršilo tekom pretekle noči, ko se je vprizorilo pogone na petdeset salonov v Camdenu in sedem salonov v Gloucesteru. Veliko število jetnikov se je zadržalo kot priče.

Policija je nastopila na temelju Van Ness postave iz New Jersey, ki avtorizira obravnavne brez potrebe ter ugotavlja krivo, kadar koli se najde opojne pijsače.

Denarna izplačila v jugoslovanskih kronah, lirah in avstrijskih kronah

se potom naše banke izvršujejo po niski ceni, zanesljivo in hitro. Včeraj so bile naše cene sledče:

JUGOSLAVIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Kr. poštni šekovni trud" in "Jadranska banka" v Ljubljani.

300 kron \$2.05	1,000 kron .... \$ 6.30
400 kron \$2.75	5,000 kron \$31.50
500 kron \$3.40	10,000 kron \$62.00

ITALIJA IN ZASEDENO OZEMLJE:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu.

50 lir .... \$ 2.80	500 lir \$23.00
100 lir .... \$ 5.00	1000 lir \$46.00
300 lir.... \$14.40	

NEMČKA AVSTRIJA:

Raspodilja na zadnje pošte in izplačuje "Adriatische Bank" na Dunaju.

1,000 nemško-avst. kron.. \$ 2.20
5,000 nemško-avst. kron.. \$ 9.50
10,000 nemško-avst. kron.. \$18.00
56,000 nemško-avst. kron. \$87.50

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne ko nam poslani denar dospe v roke.

Kot generalni zastopniki "Jadranske Banke" in njenih podružnic imamo zajamčeno izvanredno ugodne pogoje, ki bodo velike kotisti za one, ki se še ali se bodo posluževali naše banke.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali pa po New York Bank Draft.

Frank Saksor State Bank

82 Cortlandt Street, New York

Slika nam kaže sovjetskega ministra predsednika Lenina, ki poziva vojake k zvestobi.

DIVJANJE PELAGRE V JUŽNIH DRŽAVAH

DRŽNIK UBIL DVA V PARIŠKI KAVARNI

Pričakava zdravstvenega urada Združenih držav. — Bolezen po sledica eonstranske dijete.

Washington, D. C., 3. julija. — Resnična slika glede razmer na jugu, ki so posledica slabega stanja na bombažnem trgu, je močno sestavljena sliko, katero je naslikal javni zdravstveni urad Združenih držav ter ugotovil iz južnih mest, v katerih se zanikuje vsako nevarnost razširjenja pelagre.

Brez dvoma je prvi impulz javnih zdravstvenih oblasti previdnost. Včasih jih dovede ta previdnost do tega, da predstavijo dejstva na tak način, da izgledajo pretirana. Prvi impulz prizadeti občini, in posebno ameriških občin je odokloniti vsako ponudbo pomoci. Pri odoklonitvi takih ponudb skušajo včasih zmanjšati obseg njih potrebe. To je resnično o mestih ter delih dežele, ki so trpeli vsled viharjev in povodnji, vsled požarov ali potresov.

Jug je zelo občutljiv z ozirom na kroženje poročil, ki se tičejo njegovega ekonomskoga in socialnega položaja. Jug namreč misli, da prevladuje v državah, ki so oddaljene od njega, naziranje, da je to močvirnata dežela, v kateri raste bombaž in v kateri stanuje nevedni gorganci, žrtve glist, ki posedajo v senci, dočim delajo črnelni nekočeni solnec.

Temelj bogastva južnih držav je poljedelstvo. Bombaž je glavni pridelek. Jug pa hoče objaviti vse svetu, da je bombaž, kojega vrednost je padla od 40 na 10 centov na funt, edini njegov pridelek. Birmingham lahko izdeluje jeklo cenejše kot pa Pittsburgh; mesto

Memphis je največji trg na svetu za trdi les; New Orleans, drugo veliko gostovje je dobilo težke pristanišča v Združenih državah, je poškodbe, ko so skušali priti na varno.

Dva najbolj južna okraja Alabame sta razvila oranžno industrijo, ki spravlja svoje prideleke na trg v novembri in decembri. Če bo bombažni trg še dolgo tako nestalen, bodo uvedle južne države raznolikost pridelkov, ki bo boljša kot pa sedanji sistem enega glavnega pridelka.

Vsa ta pojasnila prihajajo iz južnih mest.

Pri tem je treba vzeti v poštev, da ni pelagra bolezen stradanja, temveč posledica preveč eonstranske dijete, ki se nahaja pogosto v sprenstvu revščine, ki pa ni neobhodno spojena z njo.

Morda se bo tudi južni farmeri naučiti zauživati raznoliko in svežo hranjo, prav kot se bo tudi naučili pridelovati bolj raznolike stvari. Nekaj ponuka v dijetetiki pa bi nam vsem skupaj prav nič ne skodilo.

SEN O NEODVISNOSTI MAHOMA IZGINIL

Posledica roparskega napada na Marseilles brzovlak se je kazala v pariški kavarni.

Novi govor je povedal Portorikancem, da bo ameriška zastava za vedno plapolala nad deželo.

Pariz, Francija, 31. julija. — Presenetljiva posledica zadnjega roparskega napada na Pariz-Marseilles ekspresni vlak, ki je predstavljala prvo "Wild West" dejanje v Evropi, je prišla včeraj opoldne v središču prepopljučnega restavrantu na Place des Ternes v Parizu, ko je neki orožnik ustrelil in ubil dva izmed paroparjev, potem ko je bil neki drugi orožnik ranjen.

Policijski detektivi so iskali preko cele Francije tri ljudi, ki so ustavili in oropal vlak. S pomočjo sledi, ki je vodila v Pariz, je policija v pretekli noči arretirala enega izmed paroparjev v Montmartre okraju ter izvedla ed njega s pomočjo srednjeveških mučilnih metod, katerim pravijo v Ameriki "third degree", da bo mogoče ostala dva vdeleženca roparskega napada najti opoldne v restavraciji Blanc, na trgu Les Ternes.

Dva orožnika sta prišla v restavracijo ob določenem času ter hitro spoznala oba bandita na temelju osebnega popisa, katerega je dal aritetiran sokriven. Orožnika sta potegnila svoje pištole ter ukazala paroparju, naj dogneta roke. Mesto da bi se počakala povetru, sta se opredelili podpirati in vzdrlati uveljavljene in ustanovljene države. V Združenih državah ni nikakoga razpoloženja, da bi se dovolilo Porto Riu neodvisnost, niti pri posameznikih, niti pri političnih strankah.

Zadnji dve veliki narodni konvenciji, ki sta se vrstili v Združenih državah, republikanska in demokratična, sta se izjavili soglasno proti neodvisnosti Porto Riu.

— Zadejte se v polni meri dejstva, da ni na Porto Riu prostora za nobenega tuja, ki ni pripravljen podpirati in vzdrlati uveljavljene in ustanovljene države. V Združenih državah ni nobenega razpoloženja, da bi se dovolilo Porto Riu neodvisnost, niti pri posameznikih, niti pri političnih strankah.

Restavracija je bila seveda pozornišče veikanskega vznemirjenja za trdi les; New Orleans, drugo veliko gostovje je dobilo težke pristanišča v Združenih državah, je poškodbe, ko so skušali priti na varno.

— Po najnovnejši odredbi belgrajcev vlade dobre Jugoslavije potmeje samo tedaj, ko prineseo s seboj kako listino iz starega kraja, da je razvidno, od kod je doma. Take listine so: Stari potni list, delavščki ali vojaški knjižica, krstni list in domovnica.

Navedne pismo ne zadostuje več.

Kdor tedaj nima nobene take listine, pa želi potovati v star kraj, naj piše županstvu one občine, v katero je pristoven, po domovnico, potem bo še mogel dobiti jugoslavski potni list.

Nikdo naj tedaj ne pride v New York in namenu, da bi potoval v star kraj, ako nima kakšne gori omenjene listine.

Mordil se bo tudi južni farmeri naučiti zauživati raznoliko in svežo hranjo, prav kot se bo tudi naučili pridelovati bolj raznolike stvari. Nekaj ponuka v dijetetiki pa bi nam vsem skupaj prav nič ne skodilo.

Chamonix, Francija, 31. julija. Mont Blanc, najvišji vrh v evropskih Alpah, je premagal danes neki avijatik. Uspešni avijatik je bil neki Durafour, švicarski letalec, kateremu sta se preje izjavljala dva poskusa, da pristane v vrhu Mont Blanc.

Pokrovski, prejšnji carjev minister in sedaj član boljševiske vlade v departmanti za finance, zunanje zadeve in konesije, je v Revalu pod izmisljenim imenom s privoljenjem krajevne vlade in sicer v zvezi z zadavami, ki se tičejo inozemskih koncesij. Pokrovski je rekel, da ima boljševiki na razpolago le 27.000.000 zlatih rubljev.

Baltiški oddelek angleške monarhije bo dospel semkaj dne 31. julija in z njim tudi angleški poslanik v Estonki republiki.

LAKOTA BO UNIČILA BOLJŠEVISKO VLADO

PRIČAKOVATI JE ŠTEVILNIH IN BISTVENIH IZPREMEMB V BOLJŠEVIZMU ŠC PRED LETOM 1922. — DIKTATORJI OBUPANI. — LAKOTA JE NAPROSLILA KOMUNISTE, DA SO POZVALI DRUGE RAZREDE NA POSVETOVANJE.

Reval, preko Londona, 30. julija. — Edgar Meshing, brejški tečnični načelnik boljševiške propagande v Petrogradu, je povedal poročevalcu newyorškega "Herald", da je proizvedla lakota najbolj globoke izpremembe v boljševizmu in da bodo vsi ekstremi slednjega izginili še pred koncem tega leta. Rekl pa je, da to še ne pomenja, da bi moral Lenin izginiti s površja.

Mogoče je, da bodo vspričo te presenetljive epidemije lakote prišli vsi Rusi skupaj in štivilni odlični proti-boljševiki, kot Pavel Miljkov, hočejo storiti to. Nekateri izmed sovjetskih listov so še vedno odporni ter skušajo dokazati, da bo letina v Ukrajini izenačila primanjkljaj v ozemlju Volge. Norčejo se iz pogojev ameriškega trgovskega tajnika Hooverja, a destvo je, da je izbitno dno in da so boljševiki pripravljeni sprejeti katerokoli stvar.

Pri stvorenju komiteja proti lakoti v Moskvi se je pokazalo, da je večina članov ne-boljševiška. Med ne-boljševiškimi člani tega komiteja so Kiškin, član stranke kadetov, nadalje Kuškeva, odlična voditeljica kooperativnih zadrug, Protokopovič, Golovan, predsednik, druge Dume in Korobov, načelnik kooperativnih organizacij. Vsi ti so kadeti in njih imenovanje znači najbolj globoko izpremembo v boljševiških takitkah pod upravom lakote. M. Meshing je mnenja, da bo postala ta izprememba še večja, če bo v resnici dospela iz Amerike pomoč.

Mejne države se tudi pripravljajo na to izpremembo in veliko diplomatično aktivnost je opaziti v stvorenju poljskih, rumunskih in baltiških zvez ter v naporih za bližanje med tem dvoema skupinama.

Prihajajo presenetljiva poročila s velikimi pohodih ljudskih mas, ki so posledica lakote. Ljudske množice, brojče po deset tisoč ljudi in slične tolpan barbarov,

